

По *Society of arts* у Англіѣ народно-то просвѣщеніе было много назадь; тамо ся харчило піеніе спиртливы пи-тія повече отъ колко-то ся харчи за народны-ты училища. Така напр. У Old Brenford, градець отъ 7000 душъ, харчило ся за піеніе всякѣ годинѣ по 21,320 л. ст. а пакъ за учи-лища-та едва давали по 1096 лры. И у насъ на колко ли мѣста харчатъ за вино и ракиѣ стотины хылады гр. а за училища никой не дава ни парѣ?

За просвѣщеніе-шо по нѣкои ошъ Европейскы-шы дръжавы, Географическо Списание Глобусъ дава нѣкои за-бѣлѣжкы, отъ кои-то вмѣщавамы слѣдующы-ты. У Пруссіѣ народно-то просвѣщеніе и народны-ты училища были най-добрѣ. При военный наборъ за 1868—1869 л. между на-браны-ты войницы у Пруссіѣ намѣрило ся 3182 душъ без-книжны или съ другы думы 3,94 на сто отъ цѣлѣ-тѣ суммѣ на ново набраны-ты войницы. И по-цѣлѣ Германіѣ народ-но-то образование врьвѣло добрѣ. По-долѣ отъ Германіѣ не пада и Швейцарія, която харчи най-много за народно-то просвѣщеніе.

По Нидерландіѣ, Швеціѣ, Норвегіѣ и Даніѣ види ся добъръ напрѣдѣкъ въ народно-то просвѣщеніе. Англія от-камъ таѣ странѣ была много надырѣ. а на това было криво прѣкалено-то чуваніе на свободно-то самоуправленіе, по кое-то не бывало да ся насили народъ-тѣ да ся учи. Дока-зано было, че повече отъ еднѣ третѣ отъ Англіѣскы на-задь не знаѣла да си запише имя-то.

У Австріѣ просвѣщеніе-то е по-напрѣдѣ у оныя стра-ны, кои-то едно врѣмя влазили въ Германскы сѣжзѣ, а другы-ты области, особено дѣ-то словенской, маджарскы далматинскы элементъ надминува, просвѣщеніе-то е надирѣ.

У Франціѣ въ 1866 л. отъ новонабраны-ты войницы имало 24 на сто безкнижны; отъ оженены жены 42 на сто не знаѣли книгѣ; отъ 4 милл. дѣца до 400 хыл. не ходили въ училище. По това „*Siecle*“ право е ималь дѣ-то прѣди нѣколко години выкаше: „колко-то за народно-то просвѣ-щеніе ніе (французи-ти) стоимъ на най-низѣкъ стѣпень между всичкы народы, па и смѣемъ да си мыслимъ, че смы на връха на цивилизаціѣ-тѣ.“

Еще по-мраченъ образъ прѣдставлява Италия. Въ 1861